

Løsdriftsfjøs for små og mellomstore melkebruk

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Bygningsrådgiver

Vibeke Johnsen

Vibeke.Johnsen@tine.no

Telefon: [47174141](tel:47174141)

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Hallgeir Gravelseter

Bygningsrådgiver

NLR Nord Norge

[+4797172623](tel:+4797172623) hallgeir.gravelseter@nlr.no

[Stonglandseidet](#)

Ketil Are Edvardsen

Bygningsplanlegger

NLR Nord Norge

[+4746637027](tel:+4746637027) ketil.are.edvardsen@nlr.no

[Bøstad](#)

Agenda

Hvor lenge kan vi drive som i dag?

Omsorgsbinge 2024

(Krav og anbefalinger)

Eksempler og muligheter

Byggeledelse

10 punkt for en vellykket byggeprosess

Hvor lenge kan vi drive i båsfjøset?

- Mindre enn 2 år til som i dag
- Fra 2024 er det krav til omsorgsbinge
- Fra 2034 er det krav om løsdrift

Hvorfor drive i båsfjøs fram til fristen?

- God dyrevelferd
- Fjøset er i god stand og fungerer godt
- Ønsker ikke å bygge
- Økonomi - Utfordrende å bygge løsdrift til små enheter

Agenda

Hvor lenge kan vi drive som i dag?

Omsorgsbinge 2024

Krav og anbefalinger

Eksempler og muligheter

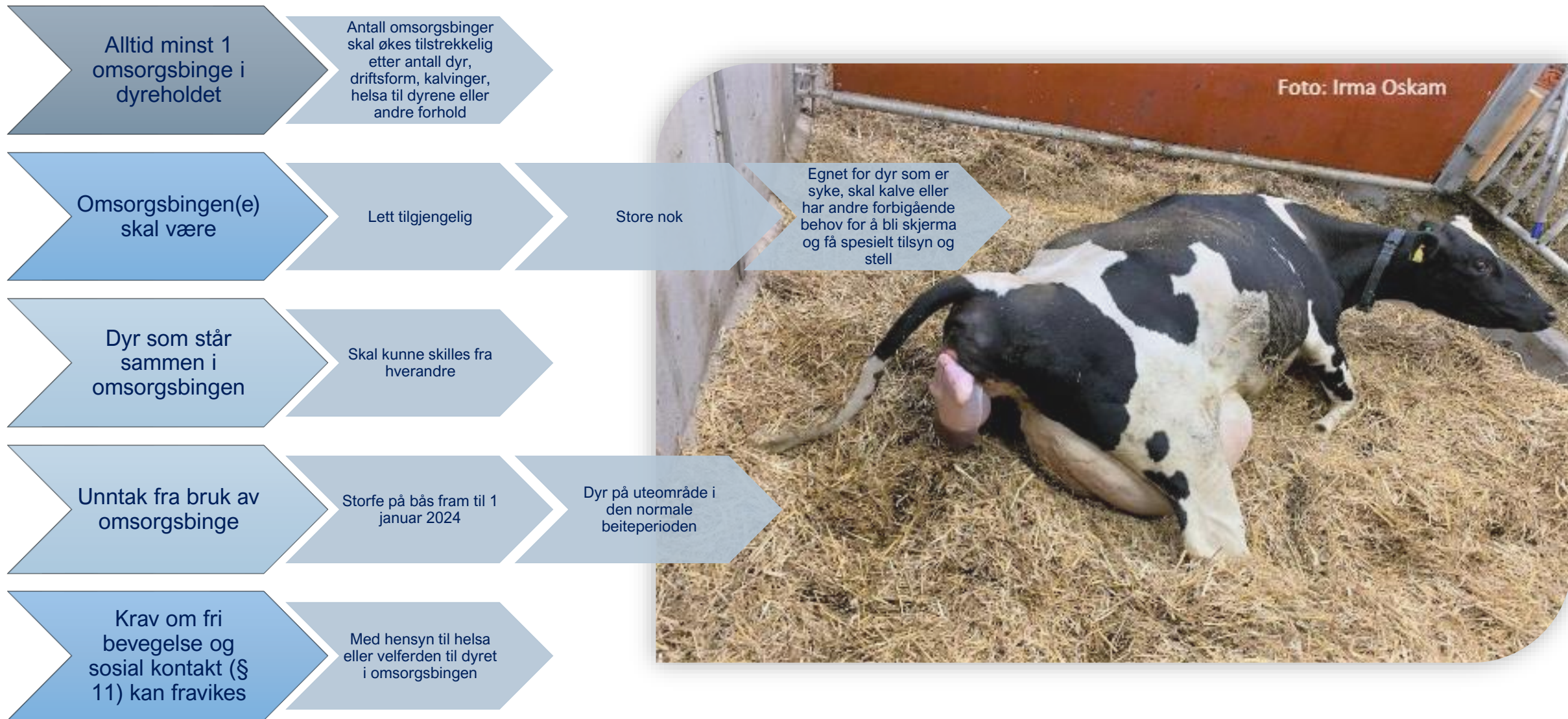

Byggeledelse

10 punkt for en vellykket byggeprosess

§ 15 Omsorgsbinger (ny velf. forskr.)

Utforming av omsorgsbingen

- Bingene bør plasseres i områder nær der de fleste av dyrene ellers står oppstallet
- Enkeltinger skal ha et areal på minimum 8m².
 - Anbefalt 8-10m²
 - Korteste vegg minimum 2,3m
- Gruppebinger skal ha et areal på minst 8m² pr dyr
 - Korteste vegg minimum 3m i binger for grupper opp til 3 dyr.
 - Minimum 5m i binger for grupper på over 3 dyr
- Det skal være en slik bingje tilgjengelig for dyrene i alle avdelinger, men man kan benytte fellesbinge(r) for dyr i ulike avdelinger dersom dette kan gjennomføres praktisk
- Ved konsentrert kalving bør det være flere enn en slik bingje pr 25 kyr (skjønnsmessig vurdering)

Utforming av omsorgsbingen

- Det skal være fikseringsmulighet i bingene (f.eks. fangfront)
- Liggeareal
 - Gammel veileder sier at 50% av bingen areal skal ha tett gulv...
- Spalt i bingen skal være tilpasset kalven.
 - Anbefaler gummibelegg på spalt (økt dyrevelferd)
- Gummimatte på liggeareal
- Godt med strø
- Bingeskiller bør være mellom 1,3 – 1,6m høy, nederste halvpart bør være tett for å hindre trekk
- Vakuum-uttak for spannmelking (for å slippe å flytte på et sårbart dyr)

«Fleksibinge»

Foto: TINE Bygningsrådgiving

Smitteforebygging i husdyrrommet

- Tette bingeskiller (kanskje mest viktig på liggearealet)
- Eget drikkekar i bingen
- Vannslange/høytrykkspyler i nærheten av bingen for å vaske bingen mellom innsett
- Spylepunkt
- Innredning som er lett å gjøre ren
- Fall på liggeareal for god avrenning og tørt areal
 - Ved liggebåser bør fallet være det samme som i løsdrifta (4,5%)
 - Ved liggeplattung bør fallet være mellom 2-4 %
- Bingen bør ha egen utlastingsrampe

Hva kan vi gjøre for å sikre og forbedre arbeidsmiljøet?

Norsk Landbruk

Aldri lov å gå alene oppi bingen

Magnus har alltid kona på øret når han går i fjøset om natta.

Magnus Johnsen har ikke lov til å gå inn i en bingje med dyr uten at det er andre folk i fjøset eller uten at han er på telefon med kona. Foto: Dag Idar Jøsang

📍 Dag Idar Jøsang

Publisert: 17.04.18, 09:47 | Oppdatert: 21.11.19, 11:42

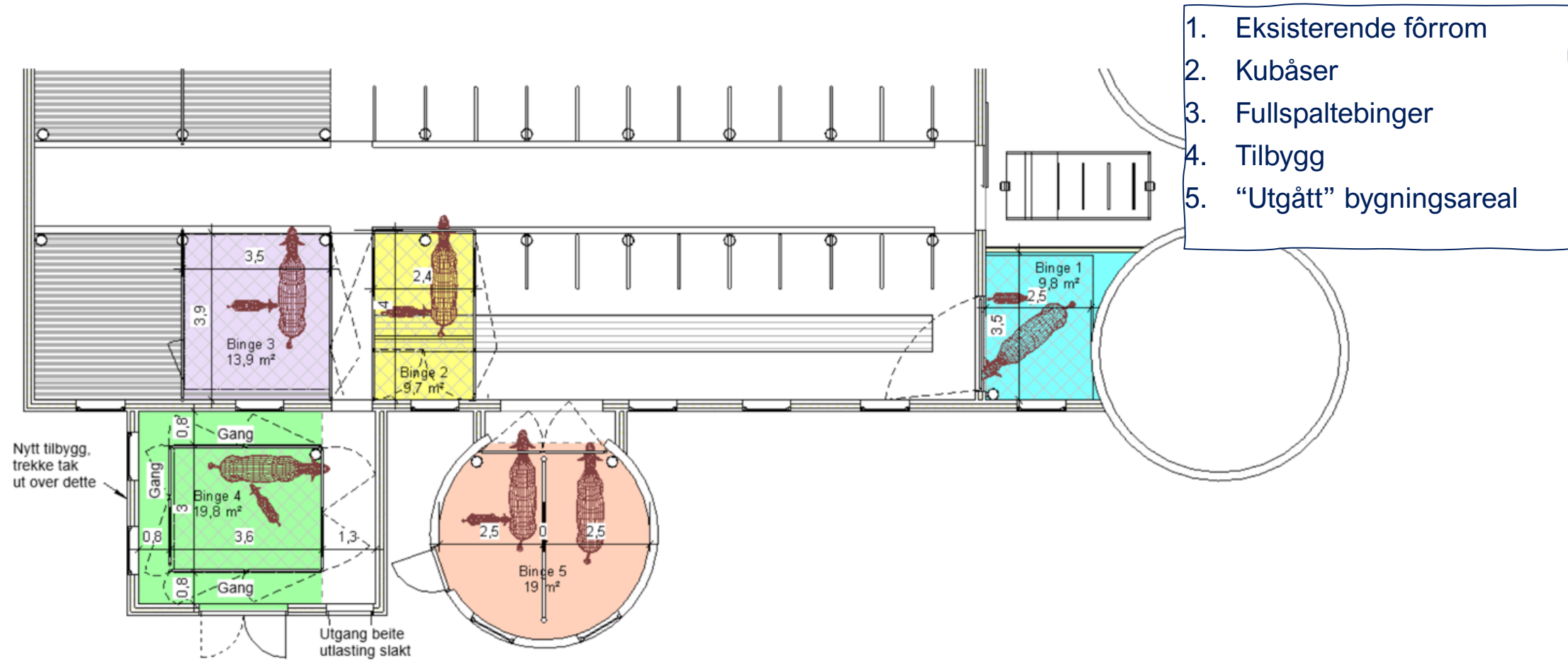
HMS

Når det er en ku som ikke vil ha kalven sin settes den fast i bingen slik at kalven kan komme til spenene. Foto: Dag Idar Jøsang

- Mannehull (rømningsveier)
- Spylepunkt i mannehull (unngå tilgrising av fôrbrett)
- Fangfront
- Bingeskiller som kan svinges opp
 - Enklere å flytte dyr til/fra bingen
 - Skiller kan bli brukt som hjelpemiddel for å fikserte dyr
 - Om kua legger seg med baken mot bingeskillet er det mulig å flytte skillet for å yte fødselshjelp
- Belysning: 300 Lux («arbeidslys»)
- Vakuum-uttak for spannmelking

Omsorgsbinger i båsfjøs

Agenda

Hvor lenge kan vi drive som i dag?

Omsorgsbinge 2024

Krav og anbefalinger

Eksempler og muligheter

Byggeledelse

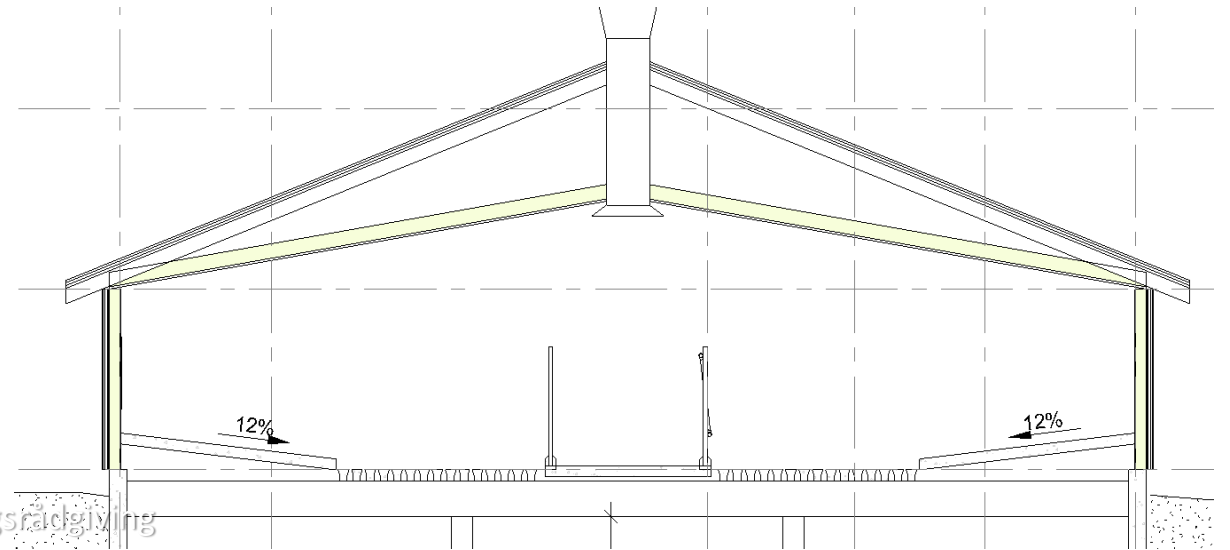
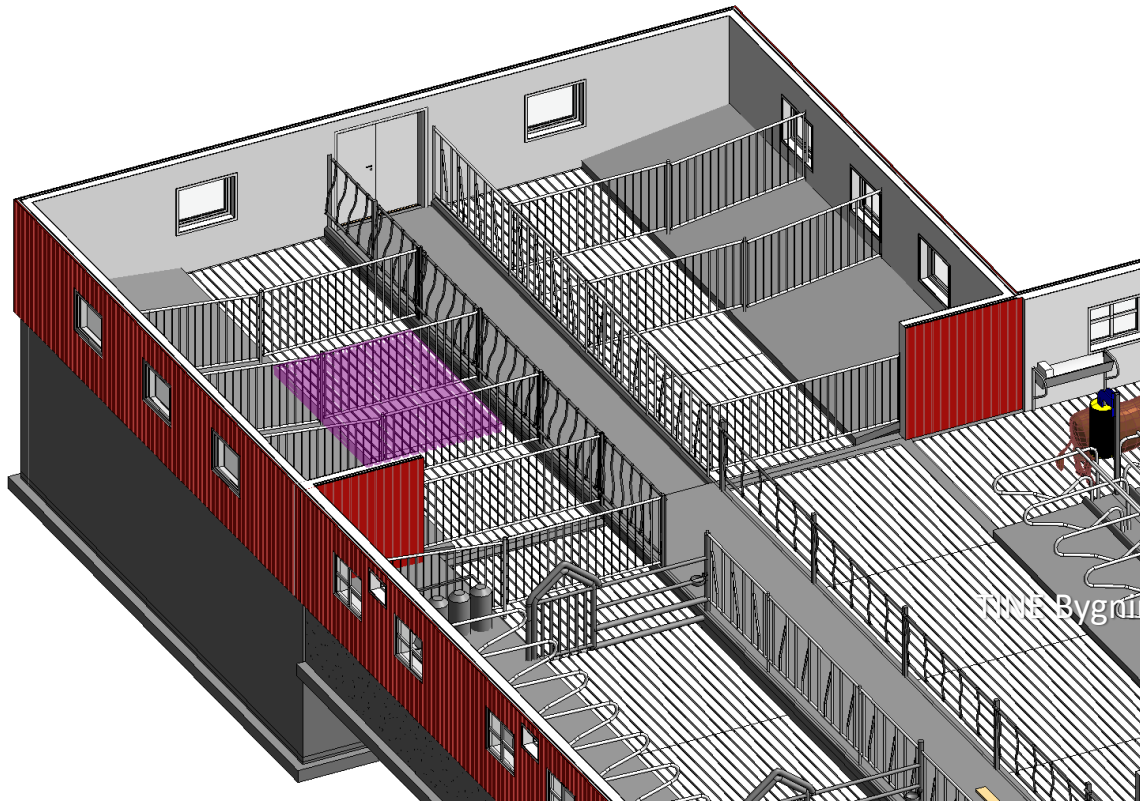
10 punkt for en vellykket byggeprosess

«Tråkkutgjødsling/tråkkalle»

Foto: TINE Bygningsrådgiving

«Tråkkutgjødsling/tråkkalle»

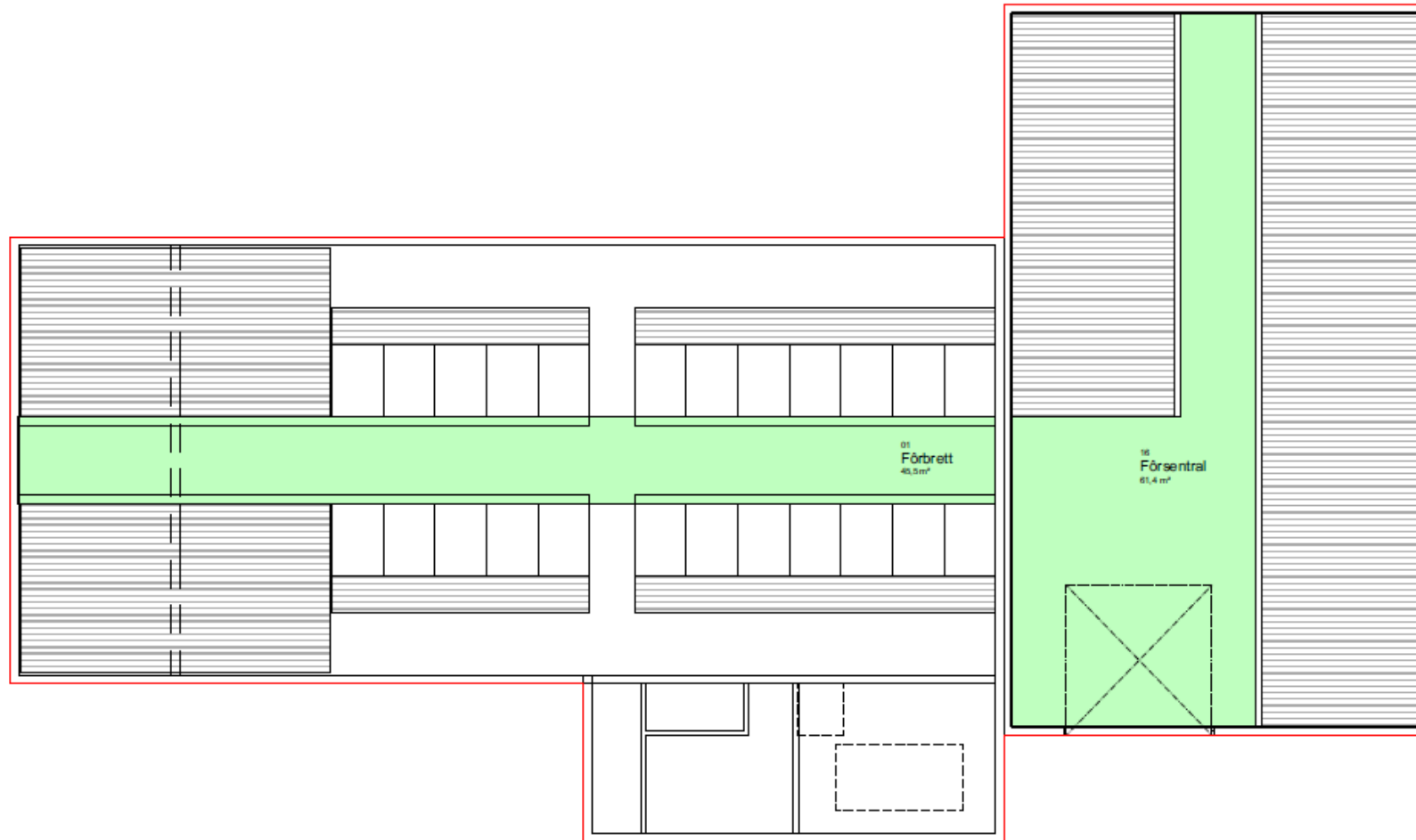

Om- og tilbygg

Eksempler og muligheter

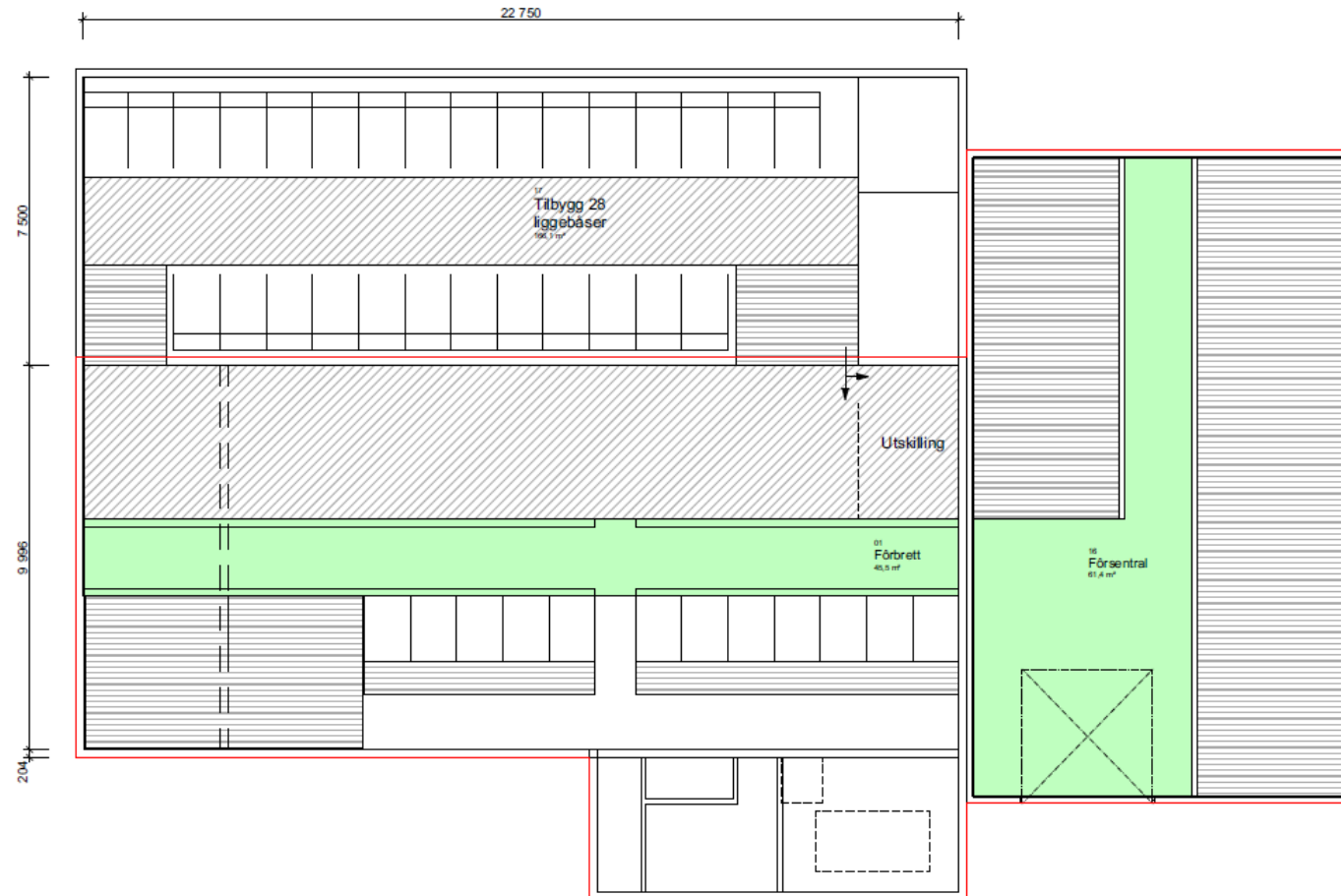
Fra båsfjøs til løsdrift

Tradisjonell båsfjøs på 9,8m x 22,8m og plansilo på 9,6m x 16,6 m

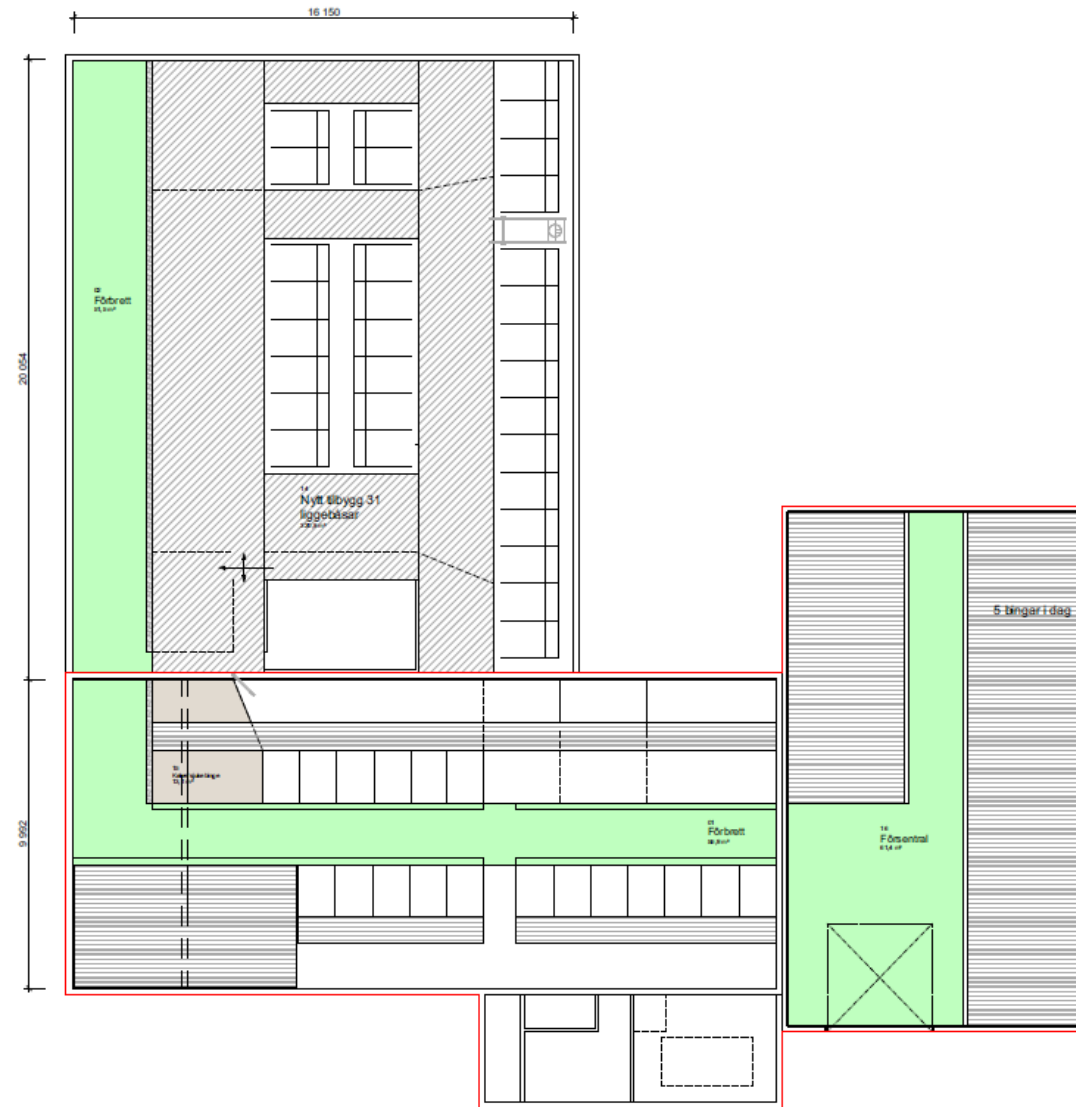
Fra båsfjøs til løsdrift

- Utvidelse i bredde med to liggebåsrekker
- Golv skjæres ut fra fôrbrett til tilbygg
- Fôrbrett brukes som før
- 166 m² tilbygg og 28 liggebåsar
- Passe godt til høgbygg med låve

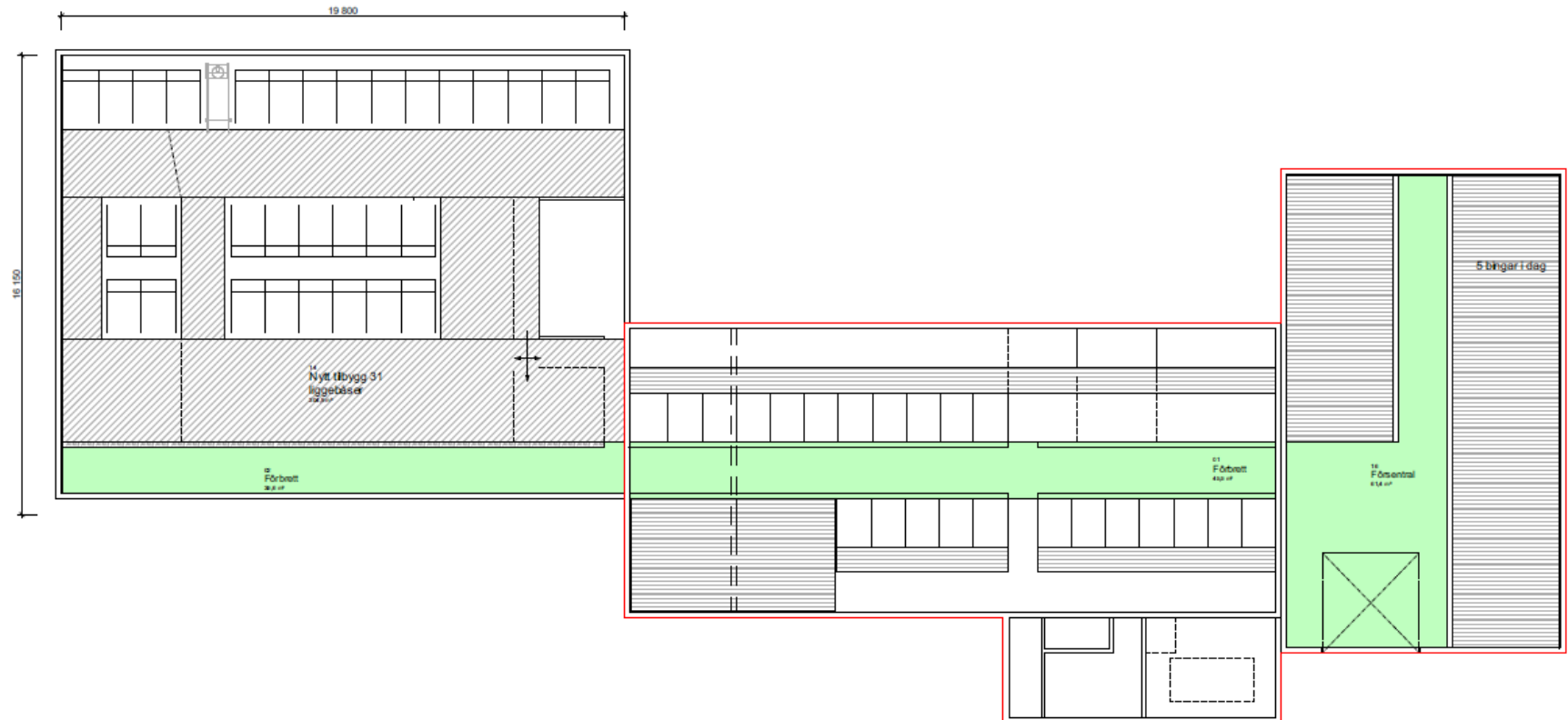
Fra båsfjøs til løsdrift

- Påbygg løsdrift med 3 liggebåsrekker
- Lite ombygg i eksisterende bygg
- Egen avdeling til sinku/ store kviger
- Velferdsavdeling
- 320 m² tilbygg og 31 liggebåser
- Plass til oppfôring av alle ungdyr
- Passe godt til framtidig utvidelse

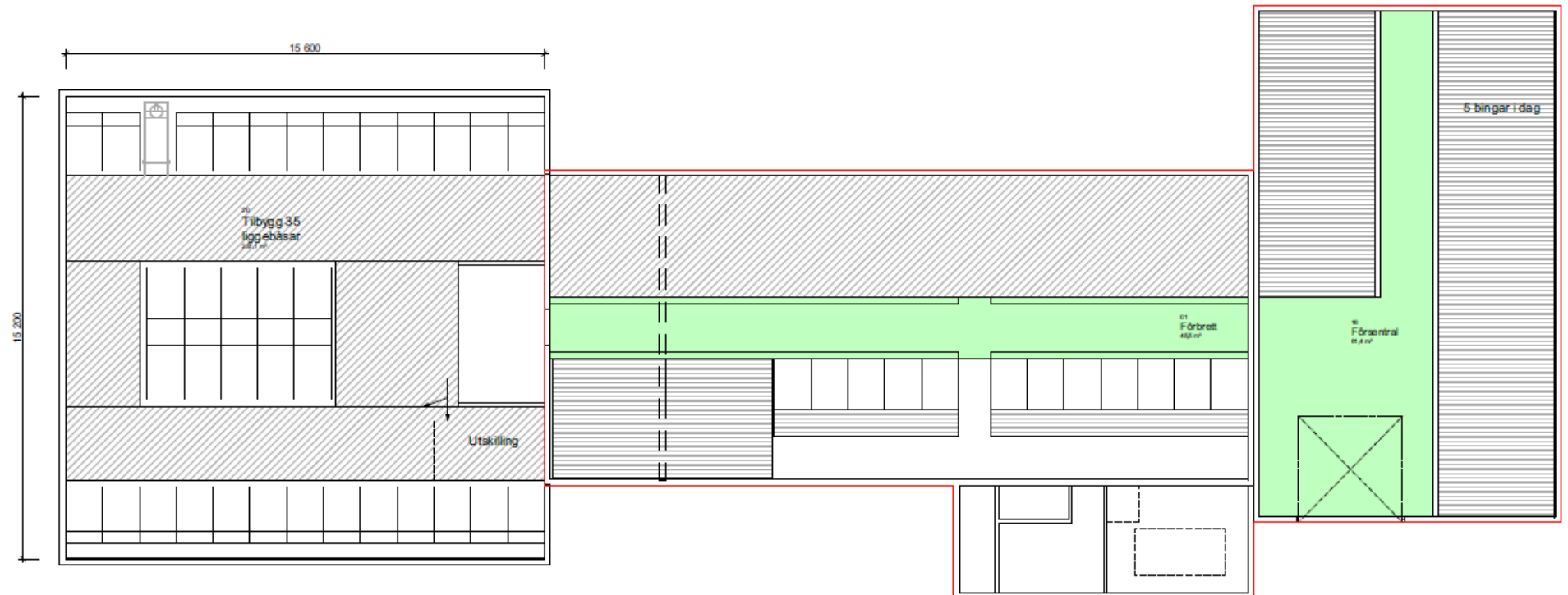
Fra båsfjøs til løsdrift

- Lik som forrige bilde
- Fôrbrett i rett linje
- Ikkje velferdsavdeling

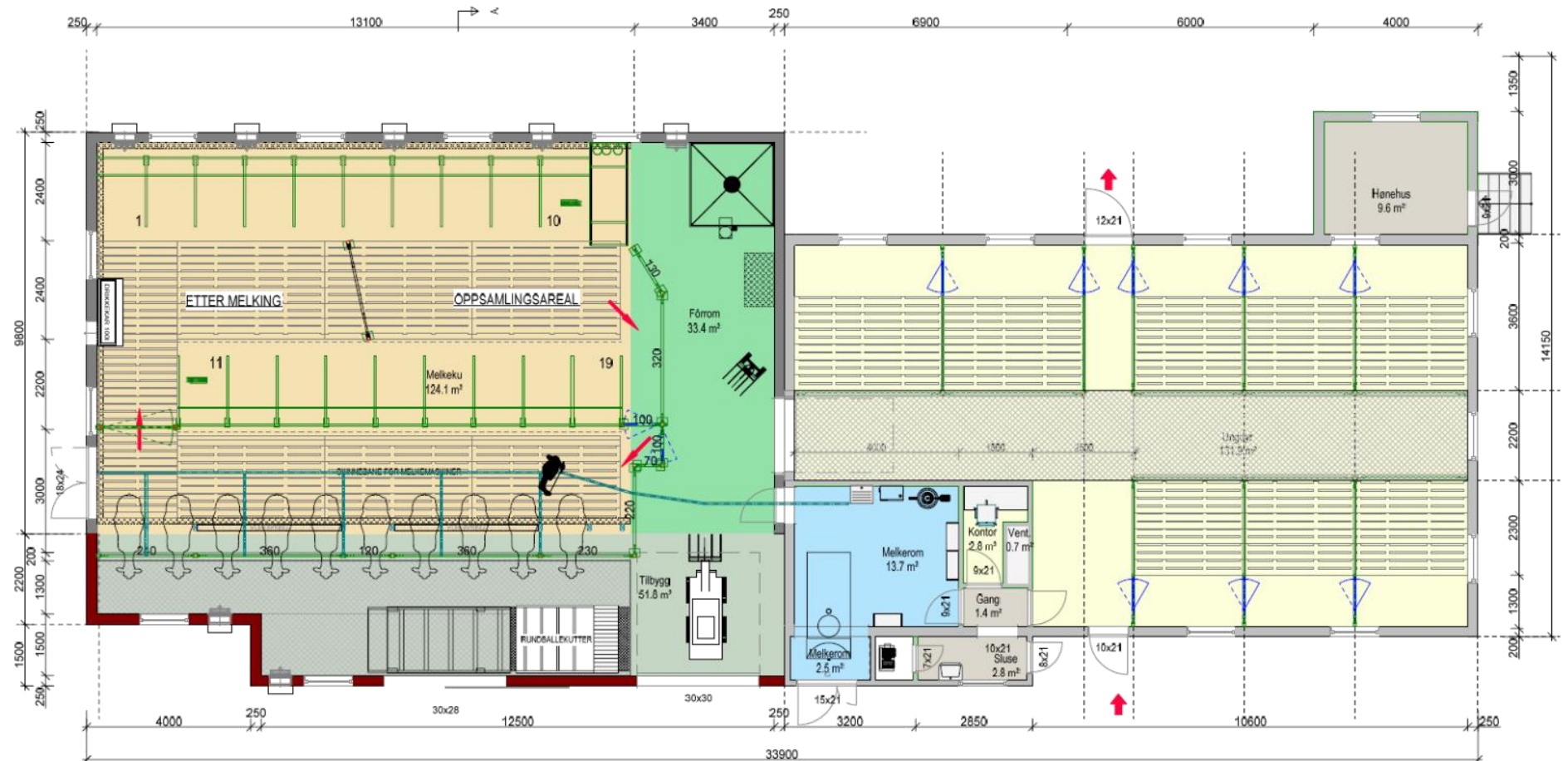
Fra båsfjøs til løsdrift

- Arealeffektiv løsning med 240 m² tilbygg og 36 liggebåser
- Fôrbrett bruk som som i dag
- Utskjæring av dekke langs fôrbrett
- Alle dyr i en avdeling

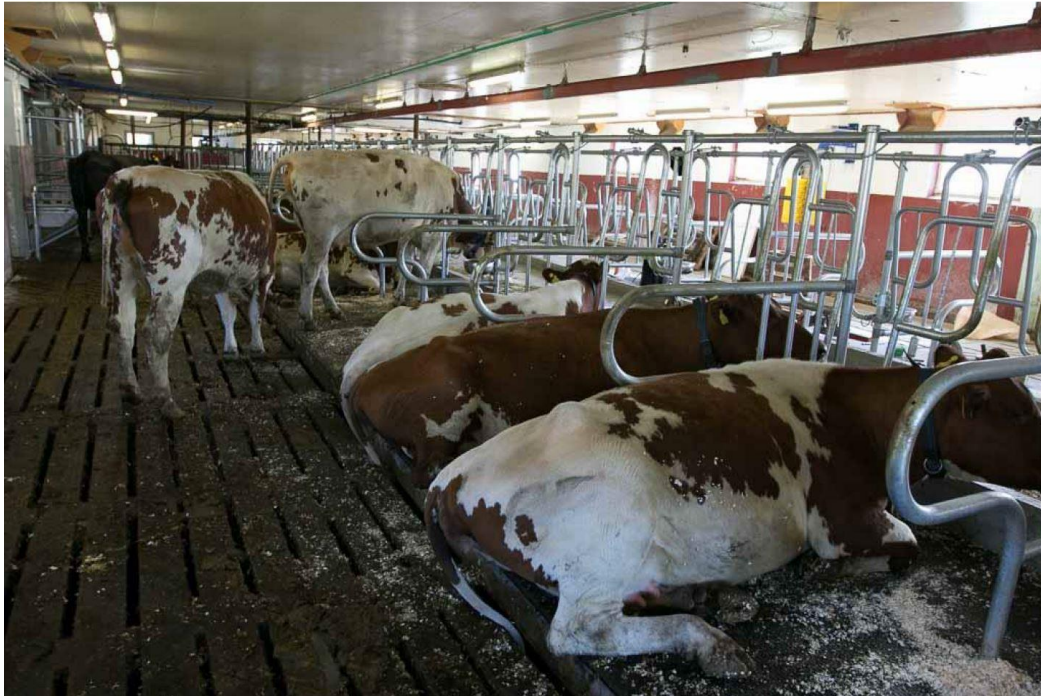
Fra båsfjøs til løsdrift

- Melking ved fôrbrett, rørmelkeanlegg

Fôringsliggebås

- Eksempel 1: Gangbredder ved fôringsliggebås

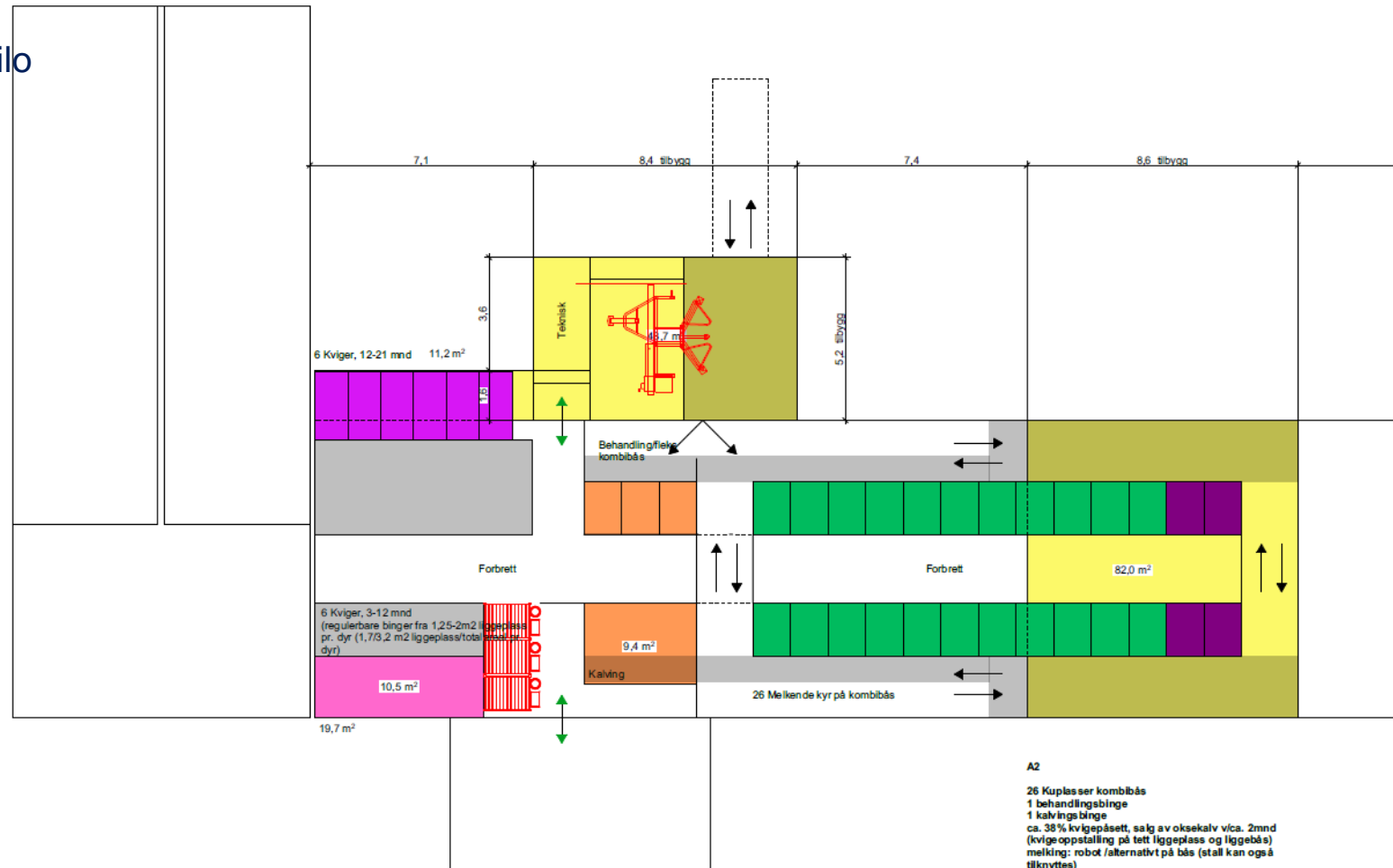
Fôringsliggebås

- Eksempel 1: Gangbredder ved fôringsliggebås

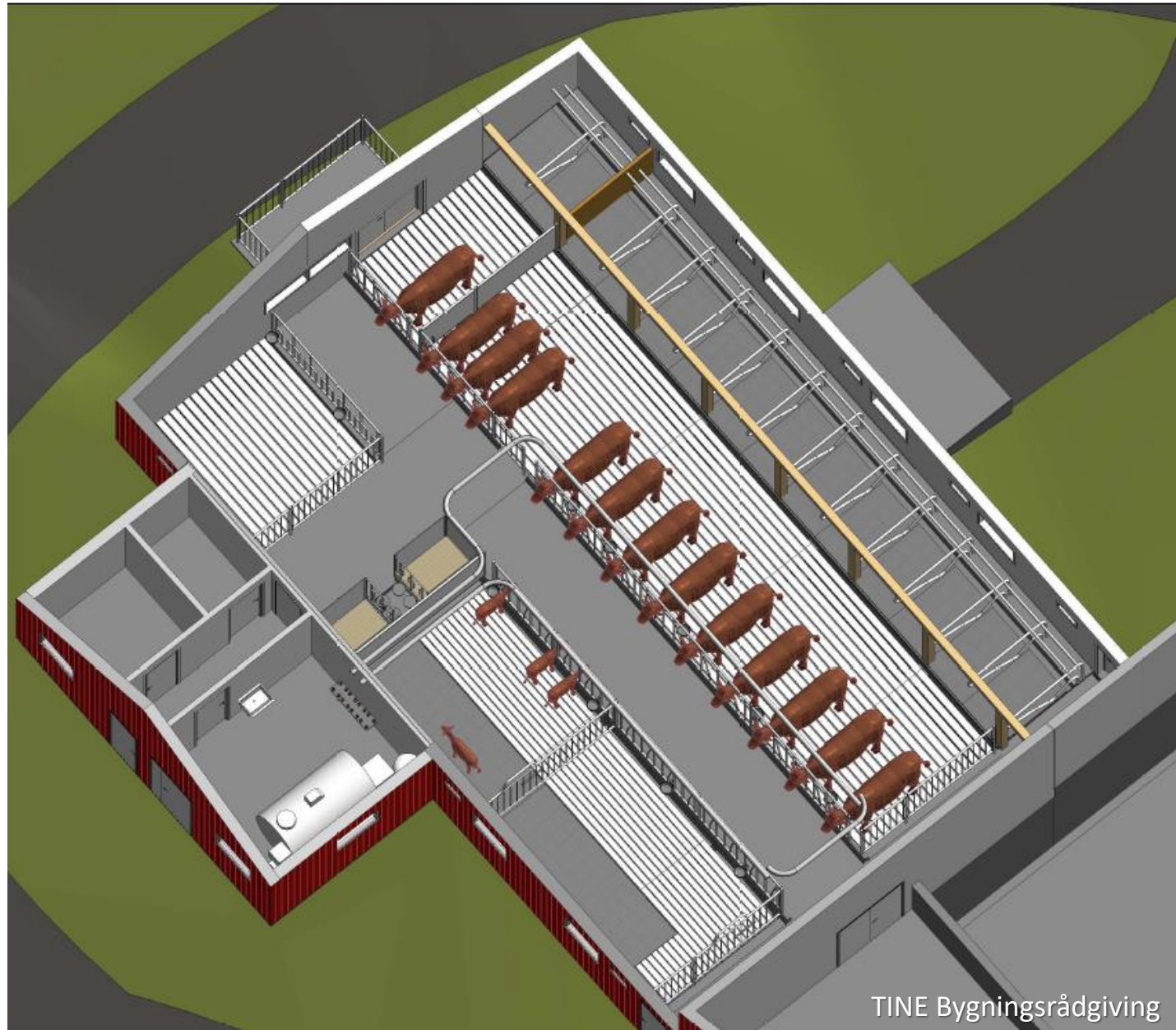
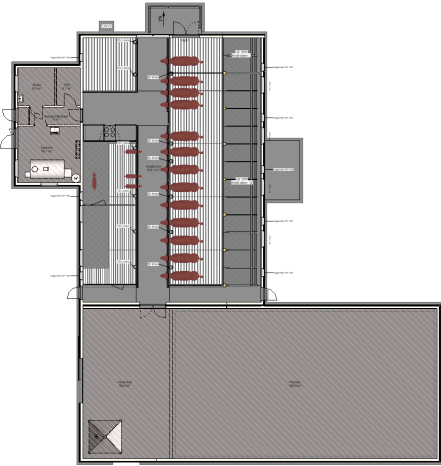

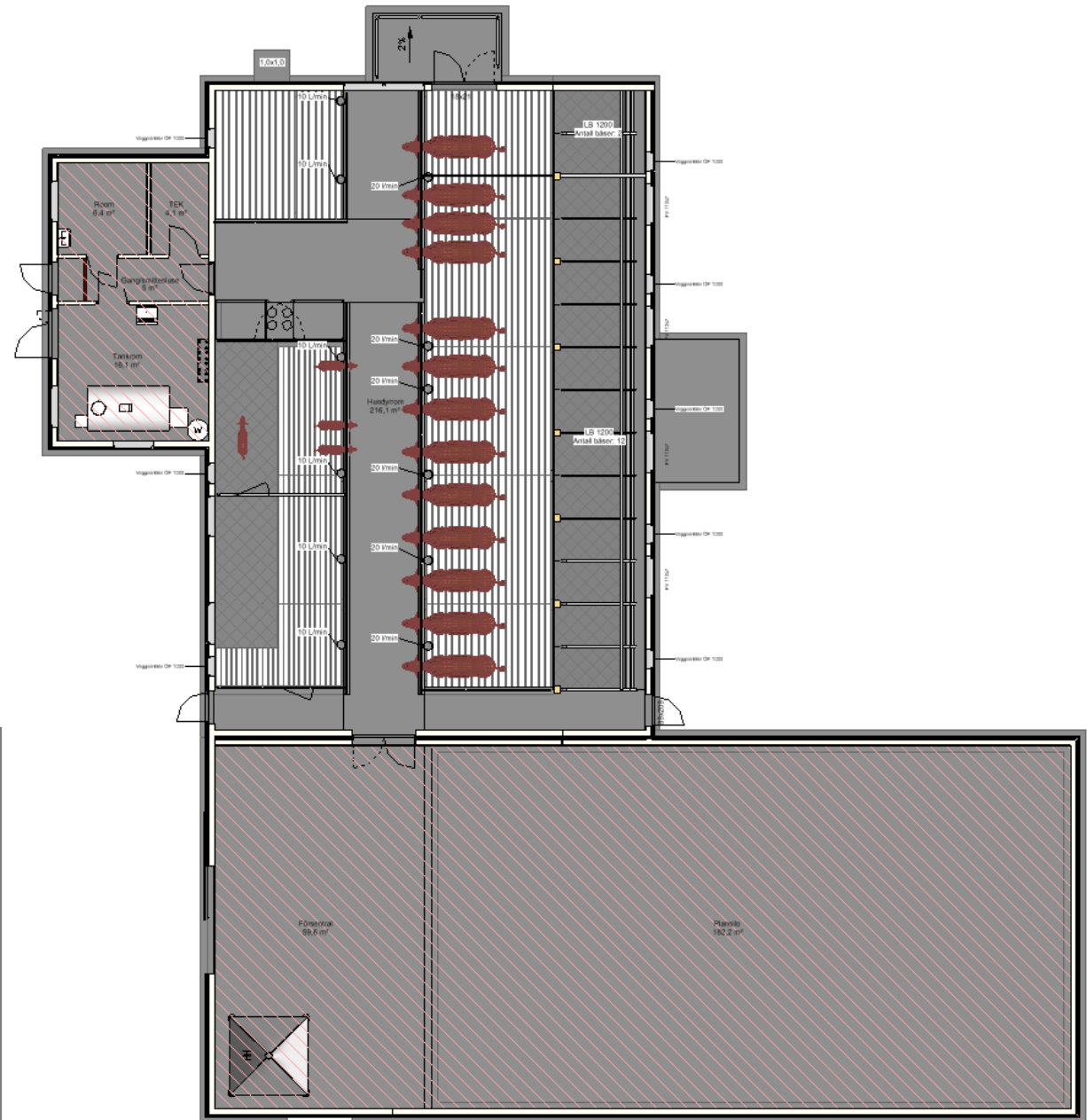
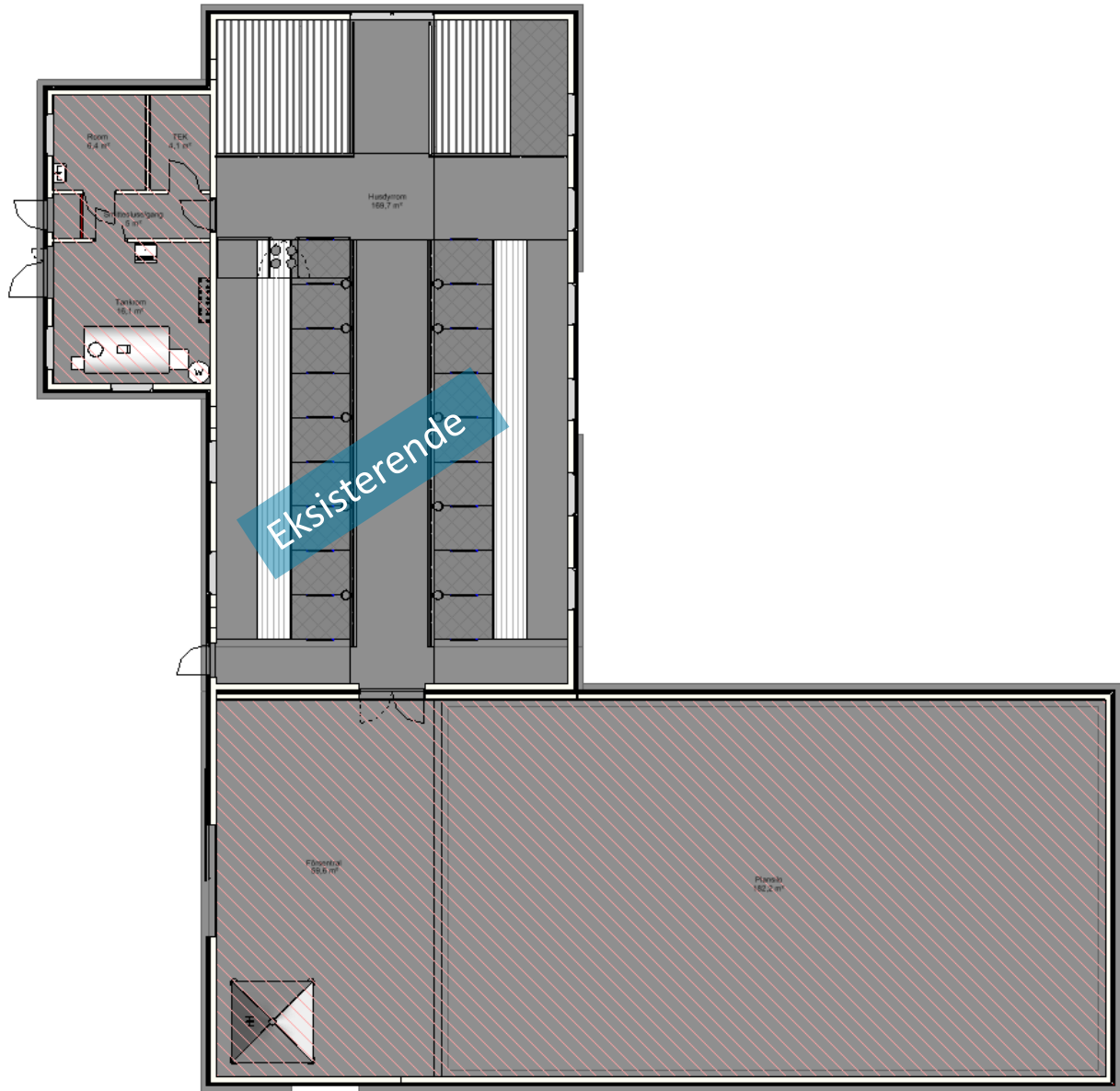
Fôringsliggebås

- Tilbygg robotrom
- Fokus dyreflyt, rundgang
- Mulighet for ombygging av plansilo
- Luftegård vil være smart med tanke på tilgjengelig areal
- 140 m² tilbygg, 26 båser

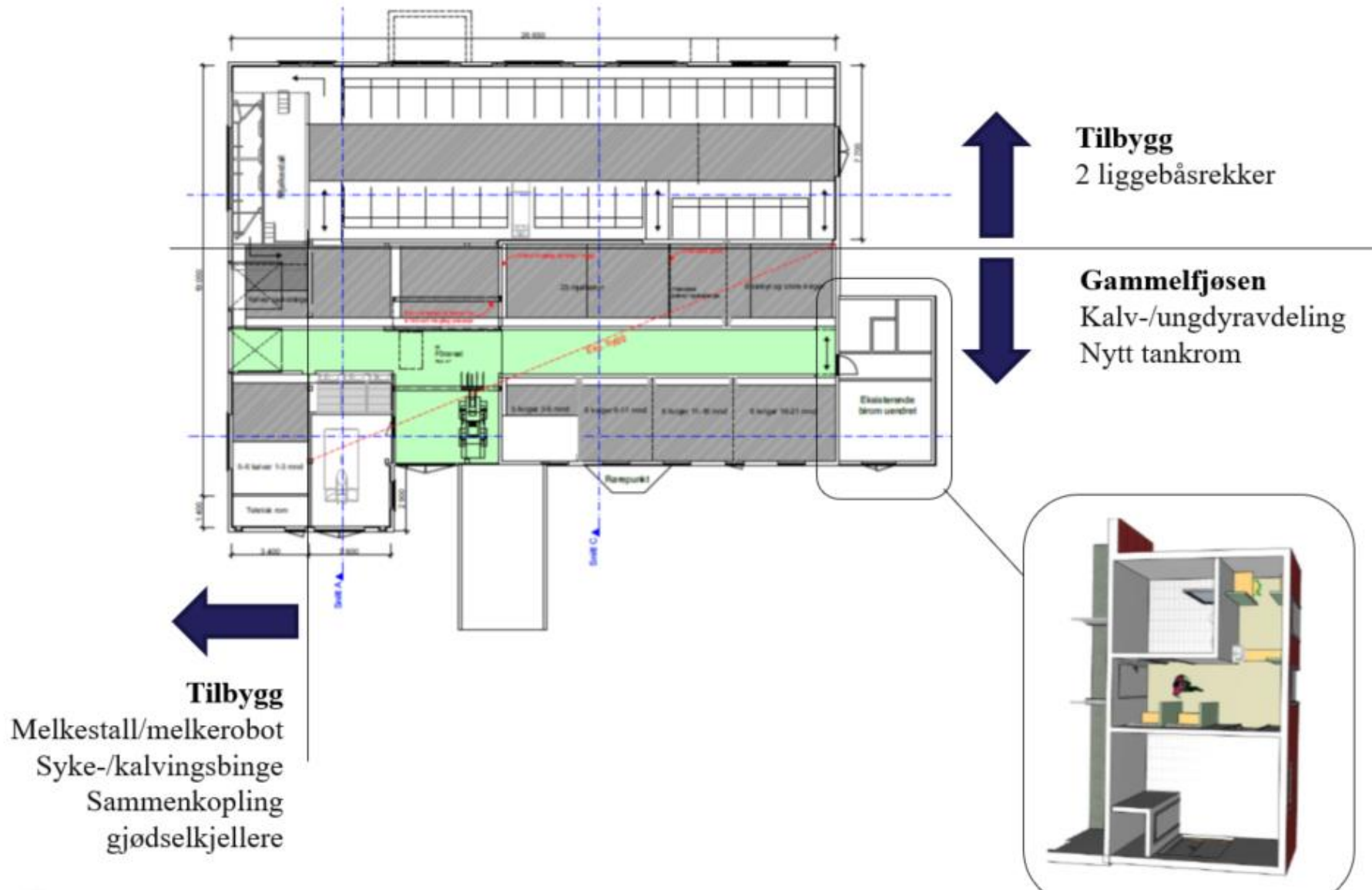

Om- og tilbygg: Melking i front

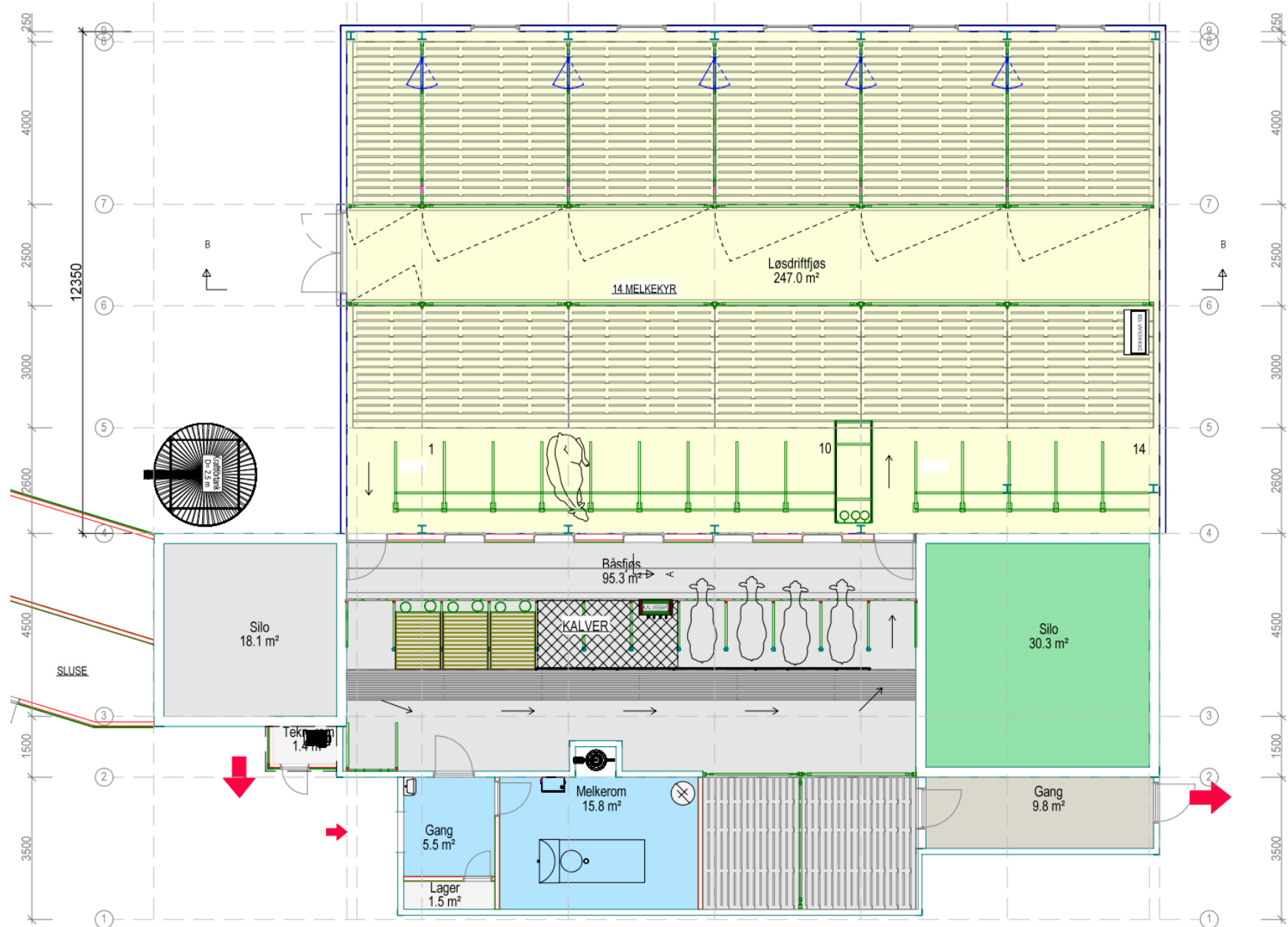

Løsdrift ved utvidelse av liggeavdeling

Om- og tilbygg: Melking på bås

Nybygg

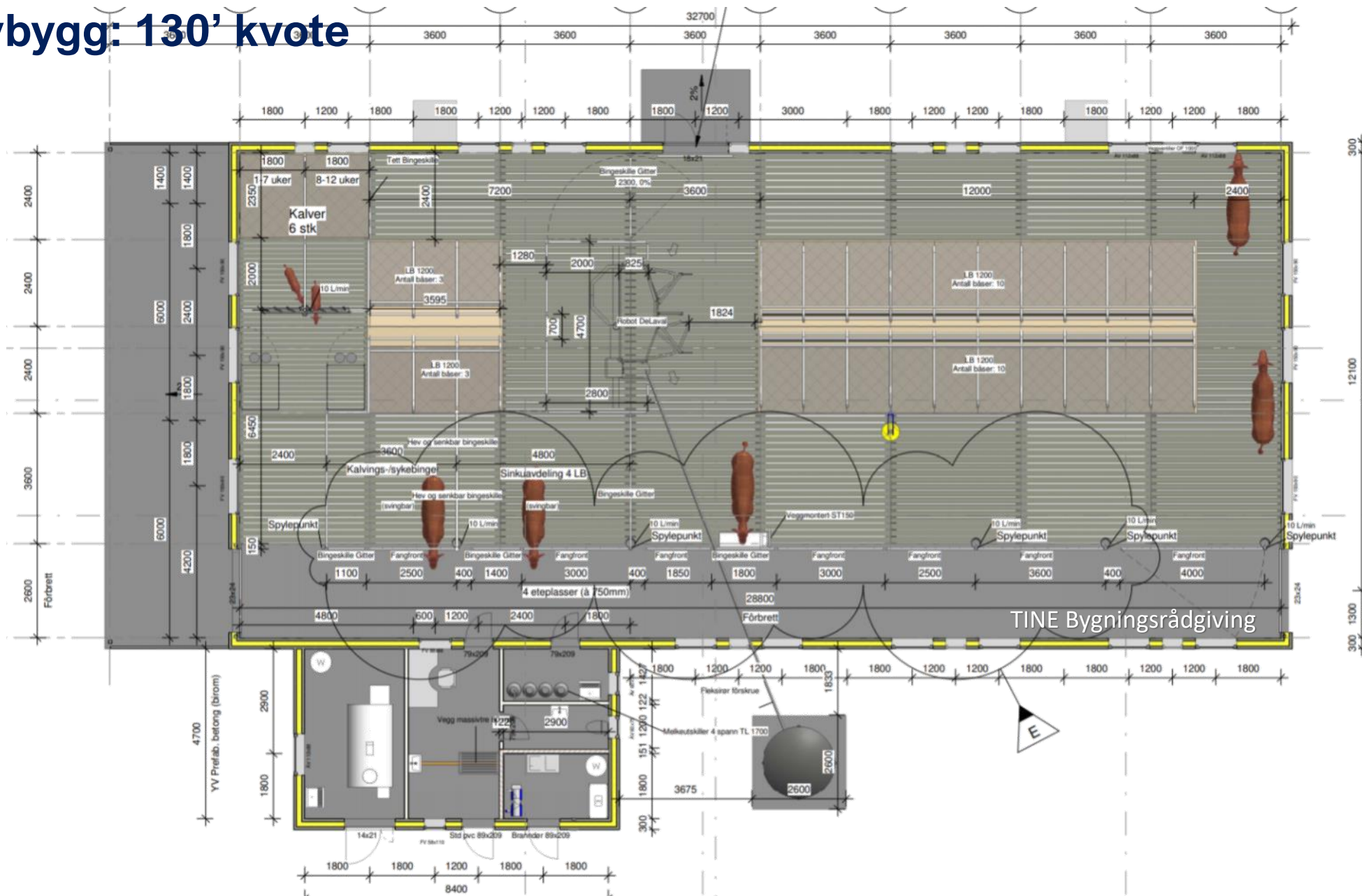
Eksempler og muligheter

Nybygg: 130' kvote

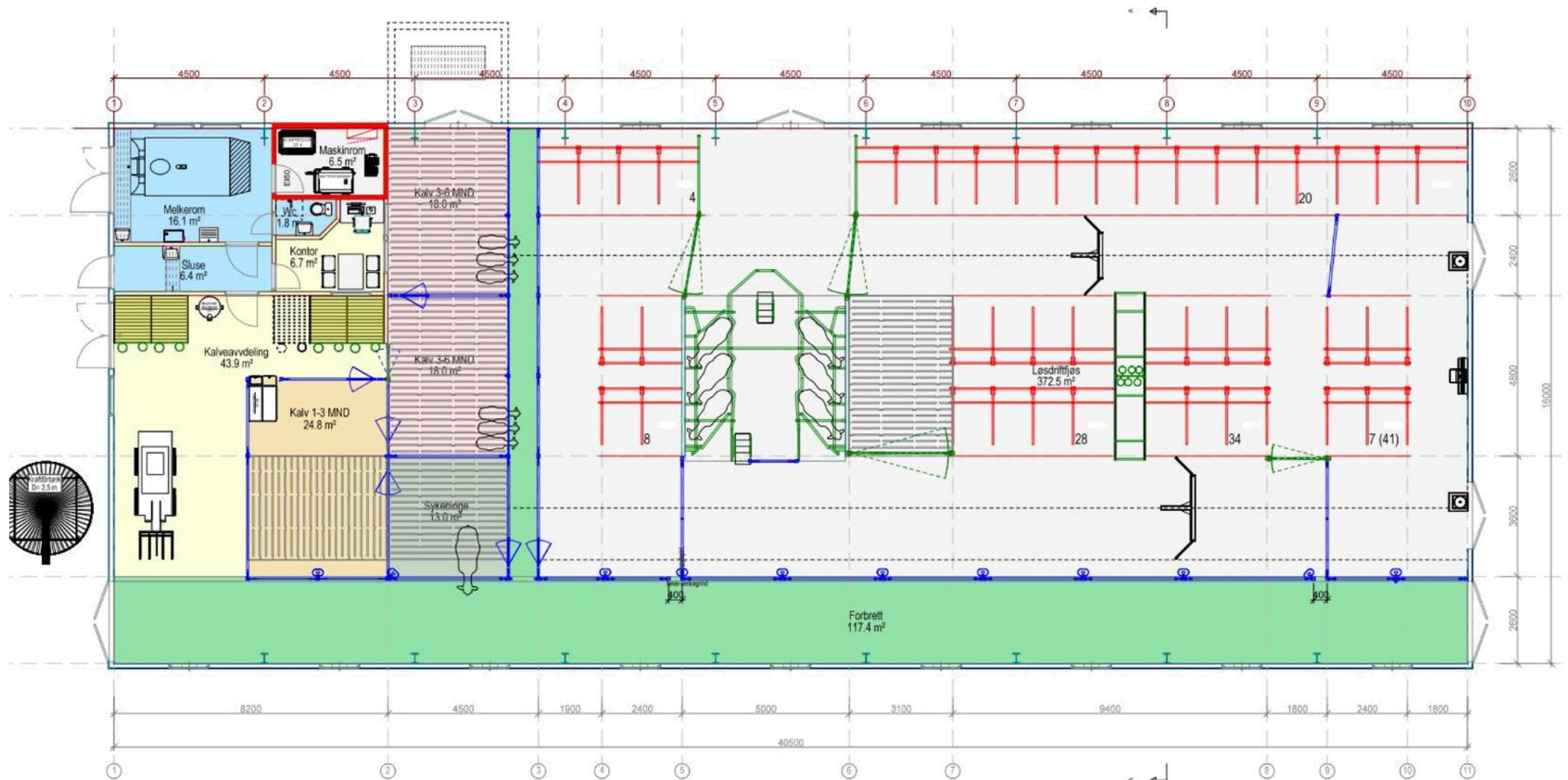

TINE Bygningsrådgiving

Nybygg: 130' kvote

Nybygg: Melkestall, skraperenne

Agenda

Hvor lenge kan vi drive som i dag?

Omsorgsbinge 2024

Krav og anbefalinger

Eksempler og muligheter

Byggeledelse

10 punkt for en vellykket byggeprosess

Byggeledelse

- Verdifull sparringspartner mot entreprenør
- Avlastning i en hektisk byggeprosess
- Sikre riktig utbetaling til riktig tid
- **Veldig viktig med involvering før kontraktsinngåelse**
- Ofte et pålegg fra finansieringsinstitusjon
- Verdifull kompetanse der bønder ofte har liten personlig erfaring

Agenda

Hvor lenge kan vi drive som i dag?

Omsorgsbinge 2024

Krav og anbefalinger

Eksempler og muligheter

Byggeledelse

10 punkt for en vellykket byggeprosess

10 punkt for en vellykket byggeprosess

1. Status **eksisterende** bygningsmasse
2. Først strategi og **økonomi**, så bygg
3. Bruk god tid på **forprosjekttegninger** og snakk med mange!
4. Bevisst valg av **entrepriseform**
5. Lag et godt bearbeidet **konkurransesgrunnlag**
6. Sørg for å få **konkurransesattsatt** alle fag på likt grunnlag og på en rettferdig måte.
7. Gjennomfør **forhandlinger** med entreprenører
8. Inngå **kontrakter** basert på NS 8406/8407
9. Ikke legg til grunn for stor **egeninnsats**
- 10. God magefølelse**

Start planleggingen i god tid!

Veivalg?

Rådgivere i TINE og Norsk Landbruksrådgiving kan hjelpe deg med

- Økonomiske avklaringer
- Bygningsplanlegging
- Søknadsprosesser

Vet du hva du skal eller vil?

- Nytt bygg?
- Tilbygg?
- Øke produksjon?
- Rekkefølge?

Viktigste avklaringene må tas først i prosessen!

Dra på gårdsbesøk

- Se på løsninger
- Snakk om utfordringer
- Hvordan var byggeprosessen?

Bygningsrådgiver

Vibeke Johnsen

Vibeke.Johnsen@tine.no

Telefon: [47174141](tel:47174141)

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Hallgeir Gravelseter

Bygningsrådgiver

NLR Nord Norge

[+4797172623](tel:+4797172623) hallgeir.gravelseter@nlr.no

[Stonglandseidet](#)

Ketil Are Edvardsen

Bygningsplanlegger

NLR Nord Norge

[+4746637027](tel:+4746637027) ketil.are.edvardsen@nlr.no

[Bøstad](#)